

САНА ОЛОХ

Х а н ы а т
1931 снл алтынньы
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 54 (6343)

1986 снл. Ыам ыйын 6 күнэ
ОПТУОРУНЬУН

Сыаната
3 харчы.

М А А Й ! Э Й Э ! У Л Э !

Оройуон киинигэр бырааһынньыктаабы үөрүү-көмүү

Үөрбүт сүрэхтэн төлүгө көсөр үс үтүөһөн, ол-бөт-сүппэт аналлаах тыллар бүтүн өрдүү-күннээлээн, ордуу орогой тыһынанан иһиллэлэр. Ол сөгөһө сырдабыт дөһөн харахтарыгар үө-дүү төлбөнө буолан оон-нааур, ол уулуссаларыт бырааһынньыктыы күөр-гэмнэт көрүмнөргөтөр көстөр.

Муус устар 30 күнэ, Ыама 7 чаас ааһыта Чуралчы сэдэһинньитин бары муһуннарыттан дөһөн оройуоннаабы Кудатура дьонун дьэни халлаһаллар.

ССКП райкомун иккис секретара И. Н. Аммосов, мустубут дьону Первэй Маай бырааһынньыгынан ээрдэлээн турар, үөрүүлэх минни аһар уонна «Первэй Маай» — аан дойду пролетариатын биһигэ сомоһолоһуутун күнэ» дьаһалааһы өгөр-дүгэр тылы сельсовет исполкомун председателе И. А. Никитингэ бэ-эри «Эйэ! Улэ! Дьол!» Оройуоннаабы бырааһынньыктыы дьэни өрөгөй-дөөх, «Эйэ» дьэни илэ-дөөх тыллар саалаа олорор дөһөн сүрэхтэн өрө күүрдэллэр.

«Сүүс сылааһыта Чи-кагожа Сүллэр эһиг буолан-ныриниһити ээрдэллэх рабочай кылаас Орчоннээх модун куо-лаһа

Бүтүн өсөө күүһүрээ, Бүтүн планетаны кур-даата, «Сэриг буолбатый, күн турдун, Сиргэ Эйэ турурудаун!»

Эйэ баар буолан сар-дырда ахсын үлэһити-гэр ырыалаах барабыт. Бүтүн — ССКП XXVII съезин көнүнээһи үлэ күннэре — савалыы ис хоһоонноһулар: айар-тутар үлэһит киһи түл-лэр күүһүн савалыы тү-мэр, өрөн өйүн, төлө-нөөх сүрэхтин сага чыч-чаалларга көтүтөр көр-дүс көмүрө үүнүүлэр. Оройуонмут үлэһит дьэ-нө үөрүүлэх минни

трибунатыттан Первэй Маай көрсө үлэһэ си-тиниллэрин туһунан ра-пордыһаллар. «Агропром» оромунуһуур техникескэй предприятиятын бастыг шофера коммунист Егор Егорович Попов И. «Агро-промстрой» биригэһиһэ Антон Николаевич Ива-нов. Сьезтээх снл Первэй Маайынан оройуон үлэһит дьонун ЫБСЛКС райко-мун бастагы секретара Иван Макаров, Улэ Албан Аата орденнаах таһаас-кырылааччы, уобаластаабы XXXIV партийнай конфе-ренция делегата Анаста-сия Петровна Иванова ээрдэллэллэр.

Райсовет исполкомун председателэ С. П. Мака-ров норуот үөрэҕиритин бастыһнарыгар маһараа-дары туттарыһар.

Минни көнүннэһэн му-стубут дөһөн мин програм-малаах концерды астына көрдүлэр.

х х х

Первэй Маай. Бу күн оҕо савалыттан бийиги сүрэхтэһиһэр күөх халла-ны сьезэһини, дьон-аймах үөрүүтүн кытта быһыс-пат ситимнэһэн уйалаһы-та Оройуон кииннээһи В. И. Ленин аатынан пло-щадка субуһан иһэр де-монстрация колонна-ларын кытта тэһнэ хаамса

сэрбэтэлдэһэр, аһаларын савалыһар кыһалдаа суох олорон иһэр, араас өн-нөөх шырдары, сьезэһи-лэри мин халлаһаһа өрө ууһар оҕолор өйдөрүтөр, дууһаларыгар бүүһүтү Кыһыл Маай эмэ сьезэ-ки муората, савал саас буолан күтүлээн эрдэһэ. «ССКП XXVII съезин уу-раахтары — олоххо!» «Эйэ! Улэ! Дьол». «Сэ-рингэ — суох! Эйэ! — да!» дьэни суруһардаах уот кыһыл транспараннар ко-лонналар үрдүлэриһэн у-стайлар, площадь үрдүнэ ССКП НК Первэй Маай-даабы Ыгырыһалара ду-раһыһаллар.

Чурапчы орто оскуола-тын үөрэнээччилэрин «Вос-ходимут наукука Гимн» дьэни театригэһэһэннай представлениеларынан де-монстрация Первэй Маай-даабы минниһэр садала-нар. Райсовет исполкомун председателэ С. П. Мака-ров кылтас киһин тылы-най минни аһар. Мусту-бут дьону Первэй Маайы-нан — аан дойду проле-тариатын биһигэ сомоһо-лоһуутун күнүнэн, Улэ, Эйэ, савал саас бырааһынньы-гынан ССКП райкомун иккис секретара И. Н. Аммосов, рабочай кылаас аатыттан «Якутскпром-строй» хоһарасчэһай

учаастагы бастыг тран-сериһа Иван Титович Сиз-цев, оройуон интеллиген-циятын аатыттан Чурап-чытаабы оҕо музыкальнай оскуолатын преподавате-лэ Василий Николаевич Дьячковский, оройуон эдэр савалын представителэ олох-дһаах өнөтүнэ хааччыһар производствен-най управление парити-хера Светлана Яковлева ээрдэллэллэр. Ол ахсын араас өннөөх ракеталар иһэн халлаһаһа субурун-наһаллар, «Ураа!» хайы-ныртһаһар.

Улэни, Эйэни, Первэй Маайы — аан дойду бары континенттарын үлэһит дьонун империализмы утары өхсүһууга түмэр күнү, уруйдуур-айхаллыр ырыа-тойук тардыһар.

Маай! Улэ! Эйэ! Үс кырыһаах өрөгөйдөөх тыллар үрдүү, өрөгөй тур-дуһунар!

х х х

Эйэ, көгүл уонна со-циальной прогресс иһин өхсүһууга аан дойду үлэһит дьон биир са-наалыһыларын көр-дүһити бырааһынньыгар аһамыт үөрүүлэр-көтүү-лэр Маралааһыта уонна Хатыһыта, Мындааһыта дьэни Уһун Күөлгө, Дьирингэ уонна Дьабы-лаа, саваллар отделе-ниеларын минниһэр, оройуон производствен-най тур уонна «хааччылар таргиттарыгар, оскуола-ларга буолуһаһаллар. Олорго дьон-сэргэ хаа-нуруу Коммунистическэй партия уонна Советскэй правительство ис уонна тас политикаларын ис-тиһини өйүүлэрин, ССКП XXVII съезин историческэй уураахта-рын, 1986 снл уонна уон иккис пятилетка бү-түнүүтүн быһаанкарын ситимнээхтик олоххо киллэрэргэ бэһэ быһа-рыһыһаахтарын өсө-төгүл биллэрдилэр. Пер-вэй Маай ханна бары-тыһар үрүк политичес-кэй өрө көтөҕүлүү бы-һыһытар-майгы т ы г а р ааста.

М. МИХАЙЛОВА.

Первэй Маай: түргэтэтии сааһа

Москваа Кыһыл площадька демонстрация

Быһылгы Первэй Маай астафетаны партия науч-най-технической прогрес-са олохурун социализмы быһааннаахтык уонна ба-ры өттүнэн ситэрин-хоту-руу олоххо дьигиһахтын миннэр кыһаах програм-матын биллэрбэт, общес-тво социальнай-экономи-ческой сайдыһыгар мол-тох көстүүлэри төһө кыа-ларыннан түргэһик туора-тарга, савалыта динами-камы иһиннэ түргэһэһи биһиргэ быһаарыһытын аһаастык иһитиннэриһит ССКП XXVII съезиттэн кылаа XII пятилетка бас-тагы савалын хас биһирди күнэ — сьезд уураахта-рын толорууга, ол аата — социализм позицияларын бөһөрөтүүтэ, эйэни ха-рыһаан хаалларыһа, би-һиттэһэн хас биһирдиһит өлөхү түһэриһа — на-һаат.

Уустук уонна эппи-тээх боруктары быһаар-га бөлөһи уратылаах кө-рүкүүнэн ленинскэй ном-мунистическэй субуотун-иһук буолла. Бүтүнү эи-туһаан, түргэтэһиһа дьу-луһуу Днепрөгөс уонна Магнитка туттааччыларын, бастагы кырыс сирдэри туһаһа таһаараччылар, Тюмень нефтээх хотугу өтүгүр уонна Байнал — Амур магистралын трас-сыһтар бастагы просек-лары савалуттар үлэһэ күүрөһиһэригэр уруулуу. Ити үлэстэргэ бэриһи-лээх буолуу, кэм-дьыл уонна кыһаһаһа сьезэ-тэргэ биллэхэ өрөһи күө-рүлэлэр: кыһаһаһа, кыа-һаһаһа, өгөрөһүтү!

Владимир Ильич ааты-нан электромеханическэй завод коллектива Первэй Маайга тахсыһыт бэһэ рабочай тыла иһиниһи Ильяшечеттар колонна-ларын үрдүнэн — транспа-рант: «ССКП XXVII съезин делегата В. Тихоми-рова биригэһэтэ бэһэһи-дһааһы соруудаһын Первэй Маайы көрсө толордо!»

Площадь үрдүнэн ЗИЛ жибелената Москва авто-мобилы өгөрөһүлэри — үлэһэ үгүс көдүлэһиһэр плонердара, Транспарант-ааһаһы: тоһары Л. Бар-инов уон иһинэ пятилетка-ны В. И. Ленин төрөһүтэ 120 снла туолуутугар то-лорорго эбэһиһэһиһэ.

Колонналарга — станок-тары өгөрөт «Кыһыл про-летарий» завод, Москва — Сортировочная депо, Ле-нинскэй комсомол аатынан автозавод... үлэһиттэри.

Столицада «Кыһыл про-летарий» дьэни ааттаах өс-сө биир предприятие баар — биллиһээх типография. Снл станоктары өгөрөһ-чүлэр курдук, полигра-фистар албан ааттаах аа-ты революция төлөһүгэр кыһаһаһа Первэй Маай минниһэ киһилэр сага бо-чуоттаах сакааһы толор-дулар: элбэх тыһаһыһа тыраһыһан ССКП XXVII съезин матырыһаалларын бүтүнүү бөһэһиһэһа та-һаардылар.

Кыһыл площадь көлө-һиһаах савалар үрүк ту-һалларынан снэһиһэ. Пло-щадь устун ССРС Агро-промун колоннаһа аан бас-таан хардыһыһар. Чөлү-һэр лобонн лабаһа — кө-лэр үүнүү символ — кыр-гэлгэ мээһэ таһаһыһа-таа. Быһылгы Ыам ыйа хонуулар үлэһиттаригэр, астыһар промышленность үлэһиттаригэр — ураты эи-пэһтээх кэрдиһи кэм. (Бүтүүтүн 2-с стр. көр).

Кремль кураннара 10 чааһы өхсөллөр. Фанфар-дар чуһаараллар. Первэй Маай чөлөһит өрөгөйдөөх уруй-айхал дуораһыһар. Улэһиттар бырааһынньы-гытаһы демонстрациялар садаллар. Бүтүн соци-

Бям ыйн 5 күнэ
—Бэчээт күнэ

НОРУОТ ТРИБУНАТА

Д ОИДУ ҮРЭДНИЙ ТӨСТҮ УЛАРЫНХАЙ, советский общество социальнай-экономической уонна духовнай сайдыытын түргэтэти, кинигэ-книжечный материал кэпшээр маассабай информацийы, средстволарын оруулалары өссө улаатар. Дээ ол да иһин, СССР XXVII съезди советский бэчээткэ хайаанытаагар да эппэтээх уонна уустук сорууттары турарда. СССР КК Генеральный секретарь табаарыс М. С. Горбачев: «XXVII съезд уураахтары олорхо кылларын суолларын тустарынан бэчээткэ абаастык, малтачы көпөтүн тэнийэтэхтээх. Практический дымаланы, инициативаны абыттыахха, кураанах тылы-оһу, уолсайынан уруйдааһыннары абыттыахха», — дииэ этиниэ бары журналистарга, рабселькордарга халбагынаабат салалтаны буолар.

«Сага олох» хаһыат редакцияты айар коллективин иһингэр 1986 снл, патилетка бүтүүнүн соруудахтары толор иһин социалистический куоталаһымы көрдүлэрин; саганы, бастыгы пропагандалаһын; былааннары уонна эбэһээтэлибэлэри толорууну кытаахтык хонтуруоллаһын соруутара тураллар. Бэчээт производство хас бирдин улаастагар үлэ көдүүһүн үрдэти уонна хаачыстыбатын тупсары, үлэ оһорумтуотун үүнүрүн, көмчүлөөһүн режымин күүрдүү, производство резерваларын көрдөөн булуу уонна туһаны бонпуруостарын иҥкитонон сымдар эбэһээтэстээх.

Съезд кэбинтэн научнай-технической прогресса олобуран социальнай-экономической сайдыыны түргэтэти, производствонь интенсификациялаһын, үлэ дөһөннөк стили туругүрдүү хаһыат сүрүн темаларынан буоллулар. Ол курдук, хаһыат «Научнай-технической прогрессе суолунан», «Суот туораар тартаах», «Хаачыстыба экран», «Эбэһээтэлибэлэ тылга уонна дыалаа», «Аныгытык сирдэр-дуомнар», о. д. а. сага рубрикаларынан байытылына.

Проблемалары туруорууга ырытын уонна гражданственностю, сытылааһын, итэстэри чопчу ааттаан-суоллаан критикалаһын эрийиллэр. Быйыл түөрт ыга редакцияда 26 критический сурук иһирдэ. Итигэртэн 24-гэр эппэтэр хаһыатынан уонна тустакх гражданнырга оһобулунулар. Кирэр

эппэтэр баһыйар үгүстэрэ дыала-быайдар уонна кэпшээр барылынылар. Ол курдук критика кэбинтэн дессуант (начальник И. Н. Кынакытов) эһилинэ-нээн оттук маһынан хаачыстыбын бил-лэрдик тупсарда, олоху-дыаһы хаачы-ны производственной управленнота (ди-ректор Н. С. Никифорова) үлэһиттэр илэти бириэмэлэри учуоттаан олор-огору уонна сэгэһи ылым режымна-ритэр сөптөөх уларытылары илэлэрдэ.

Бэчээт норуот трибуна. Хаһыат үлэһиттэр партийнай, советский үлэһит-тэр, норуот хаһыайыстыбатын специалис-тара, хаһыайыстыбанын салаааччылар уонна үлэһиттэр, ааҕаччылар кини ар-налары кытталлар.

Бүгүгү күнүбү общественная кор-респондент дойду, оройуон экономика сайдыытыгар, дьон өйө-санаата өрө кө-төүлүүтүгэр ордук кыһанар буолан, үлэ-хамнас итэстэрин, сорох дьон ом-солорох быһыыларын сытытык критика-ламыр, табаарыстарын үтүө холобурда-рыттан үөрэн, кини туттан кэспир.

Олох эгэлтэ, өһө-хырааката дэлэ-гэй. Ону редакция общественная кор-респондентарын көмөтө суох толору сыр-датар кыага суох. Дээ ол иһин, бу үлэ-бэ элбэх корреспондентар, партийнай-советский, комсомольский-профсоюзнай активистар, производство командирдара, специалисттар тардылаһахтаахтар, бары иһилинэһэлээх пууннарга, үлэ коллек-тивтарыгар партийнай тэригэлэр салт-таларынан корреспонденттай постар үлэлиэхтээхтэр. Ол эрэри бары пар-тийнай тэригэлэр корреспонденттар саста-анын сыл аайы сагардан иһэр буолба-тахтар. Холобурга, «Чурапчы» совхоз парткомун (секретарь А. Р. Саргыдаев) уонна бу совхоз сыматтардагы партий-най тэригэлэри ааттатылаахха сөп. Ону тэҥэ оройуон киниги үгүс партий-най тэригэлэрэ эмиэ корреспондентар дьыл баччытыгар дьери тэригэлэ оһороллор. Бу итэстэр суһаллык туоратылаахты-рын наада.

Коллективнай пропагандист, агитатор уонна тэригэлччү буолар оруолун сал-гыы үрдэти, оройуон социальнай-эконо-мической сайдыытын түргэтэтигэ боч-чумнаах кылааты кылларын-хаһыат, редакция айар коллективин, хаһыат раб-селькордарын иҥиктэстэ.

Н. МАКАРОВ

В. П. Ленин «Правда» хаһыаты ааҕар.

Художник П. Васильев уруһуа.
ССТА фотокроника.

Рабселькордарга МАХТАЛ

ССКП райкома уонна оройуоннаагы хаһыат ре-дакцията Бэчээт күнүн «Сага олох» бары раб-селькордарын уонна ааҕаччыларын итинтигэ ааҕардыллар.

Партия райкома уонна хаһыат редакцията оро-йуон олохун тиниэ быстыбатык, үгүс өртүгүтүн сырдаттыгы активнай кытыыларын иһин хаһыат общественная корреспондентарыгар:

СОЛОВЬЕВ Николай Саввич
ЭВЕРСТОВ Дмитрий Дмитриевич
ЕФИМОВ Гаврил Дмитриевич
ЛЫТКИН Василий Сергеевич
ВАРЛАМОВ Андрей Алексеевич
ВАСИЛЬЕВА Августа Алексеевна
ПОПОВ Валентин Гаврилович
ПЕРМЯКОВА Мария Гаврильевна
МАКАРОВ Егор Дмитриевич

СЛЕПЦОВА Екатерина Афанасьевна
махтаабыллар уонна кинилэр бу айымньы-лаах үлэлэрингэр сага ситиһиллэри бигэраллар.

ССКП РАЙКОМА, ХАҢЫАТ РЕДАКЦИЯТА.

„Бэчээт, теле-видение уонна радионан биэри бэчээтэри эһи-лэрэ политичес-кий дьэҥкэти-нэн уонна бири сьвалга туһаа-нылааһына, ис хоһоно диригинэн, опе-ративной быһа-информационнай баайынан, чабыл-хайынан уонна пийиим пийи-нэн дьону итэ-бэчээр аһааһа-нар“

ССКП Программаттан.

БИҢИГИ ТИРЭХПИТ

Республика уонна оро-йуон хаһыаттарыгар би-һиги албан ааҕарбыт комсомолотарбыт туста-рынан ахтымдар, очер-калар, ыстатыйалар ти-һиги бысаапка бэчээт-тэнэллэр. Итигэр биһиги музейбытын байыталлар.

Холобур, биһиги му-зейбытыгар журналист И. И. Иванов ыстатыйа-ларын, кинигэлэрин; 1944—1946 снллардаах, ха БВСКС райкомун бастаан секретарынан үлэлээбит, оройуон бо-ччоттаах гражданнын, Кыһыл Сулус уонна Аба дойдуга Улуу сөрүтүн I степен орден кавалера Г. Д. Ефимов архив до-кументтарыгар олобу-бут ыстатыйаларын; ис-торик, норуот үөрэ-ригитин туйгуна К. Н. Перильов Чурапчы ко-мсомольский аҕыһытын историйатын үөрэттигэ көмөлөөх матырыйалла-рын туһаныбыт.

Аны бир-икки снл-ларын биһиги тапта-лаах Ийэ дойдубут Улуу Октябрьский социалис-тической революция уонна Ленинский комсомол 70 сыллаах хайаалаах юби-лейдарын бэлэттэлэ-бэ. Бу улахан событи-еларынан сибээстэн оро-йуон комсомольский те-ригэлэри историйатын үөрэти сорууга турар.

Иһилинэн, Аба дой-дуу комсукуур Улуу эригэ оройуонтан 330 комсомолец бары па-тристический иһин төлө-бүтэ. Ити көлүөнэ ком-сомолецтар летоиста-рын сурунуу биллэ-дэри кыаллыбыта тур-дар. Оһон сибээстэн ССРС Оборонатын минис-терствотун архивтарыгар үһүн болдьааххо доһуу ко-мандировкаа ытан үлэ-лэргэ иада буолла. Бу үлэни, мин санаабар, БВСКС райкома тэри-гэлччү сөп.

Үсүһүнэн, үлэ уонна сэрин аһааһына ах-тыылары оһороллоругар, сурунуу бэчээтэ-лэригэр эппитиһээстээх-тик сыһыаннаһалара наада. Быһаччы туолан чахчыларга эрэ олобу-руохха.

Төрдүһүнэн, дойдуга бу куутуллар бөдөҥ собы-тияларын көрсө иһин сыйлаах комсомольский астафетаны биллэриэххэ.

Оһон бу бонпуруоста-ры быйлаарыгы БВСКС райкомун үлэ-һиттэре маһыныларын ууран инициативалаах-тык ылсалара иһийил-лэр.

Н. СОЛОВЬЕВ.
Хатылытаагы комсо-мольский албан аа-т музейин сибидиһэ.

ӨРҮҮТҮН ОЛОХ ҮӨБҮГЭР

тыыран, Дмитрий Кор-кин курдук дьоннор, сэр-рин уонна үлэ ветеран-нара хас эмэ сыллаары-та сагарбыт бэлэ тыл-лара өстөрө кун бэрэ-һээни курдук кыргыч түһэччү. Радиокурна-лист итэригиллээх күүһэ арааһа, итинчэх сымар быһыылаах.

Танда-Бахсы эһилин-гэр колхозтаах көргө-нүгэр төрөөбүт-үөскээбит уолтаан кырдык, олох аһыстык-күлүүнүн ал-баһи аһаайда. Абага Дмитрий Иванович Ко-ля тодус саастаар ол-бүтэ. Тулаһаах уол сан-ныгар аны сэрин, уот кураан бар тыһа таһа-нар. Аас-туор 1942 снл. Оройуон колхозтара Бу-лунга көһөр буолбутта-ра, Оһон кииран Трофи-мовскайдагы балын ла-водугар Бобровский про-мышленнай участвар «Хотугу сулус» дьар-тыалы тэрийэн балык-табыттар. Кыраһы Коля улахан дьоннуун тэҥэ туран-олорон то-нон-хатан муҥхаа сым-дара Кини бу сыллара тугу тугу үлэлээбэтэ? Кассирдаабыта, зерко-табыта, суотчуттабыта. Хотугутан 1947 сыллаах-ха күүһүн аргыһытэ Абыс кы курдук бу-олаат. БВСКС райко-мун тэрийэр-инструктор-ский отделеһи сибиди-сэһикер быһаардамыта. Оһон бисе снл үлэһит-эр. 1951 снлтан—ССКП чи-лэһэ.

Эдэр киһи сэрин снл-ларынгар уораммакка хаабытын ситиһэр ба-далаада. 1954 сыллаах-ха колхозтар председа-теларык бэлэмнир Якутскайдаагы тлэ ха-һыайыстыбанын орто ос-кулаагы бүтөрү уонна 30 тыһынчалаахтар хамааныларыннан Мя-ленков аатынан колхозна председателинан үлэ-лэр.

Николай Дмитриевич оһорор 1962 снл төстү уларыһымын аҕалыта. Ол көмөт ыта, Алек-сеевский оройуон ардах-тэригэн, кун бүгүгүгэ дьери оройуоннаагы ра-дионан биэри общес-твенная редакциятын редакторынан үлэһит. Дьону үлэбэ тэрийин, күүрдүү, кинилэр бары куустэри сыллаагы пя-тылеткаагы былаанна-рын ситиһилээхтик то-лорууга түмүү, хаһааһе-тыбанын буолуу тыһыгар иһин күүскэ ирдэбиллээхтик туруору-уонна Ити барыта «Са-нааран Чурапчы» сана-рар Чурапчы» дии кэ-тэһэр, сэринер тыллар-быһыттан сагаланан ор-дэбэ.

Хаба бадарар, аһар үлэһит өрүүтүн тарба-ха баһыыр үлэлэрдээх буолааччы. Оһон үлэ-лэр Николай Дмитрие-вич элбэхтэр. Оһортой сорохторо бу бааллар. Уот Субуруускай, РСФСР уонна Саха АССР оһуолаларын үтүөлээх уһуутала С. К. Макаров («Биһиги Мар-сепалыт») радиоочерка-лар, совхоз эдэр сүөсү-тэригэн тустарынан («Эти албастыччылар», «Уорэ-тан — производствода, производствоттан — Уорэ-тан») радиорепоорта-лар. Итинчэх «Колхоз председатели» дии Роман Афанасьевич Филиппов туһунан Тэа хаһааһе-тыбатын научнай-өһөччү.

Хаба бадарар, аһар үлэһит өрүүтүн тарба-ха баһыыр үлэлэрдээх буолааччы. Оһон үлэ-лэр Николай Дмитрие-вич элбэхтэр. Оһортой сорохторо бу бааллар. Уот Субуруускай, РСФСР уонна Саха АССР оһуолаларын үтүөлээх уһуутала С. К. Макаров («Биһиги Мар-сепалыт») радиоочерка-лар, совхоз эдэр сүөсү-тэригэн тустарынан («Эти албастыччылар», «Уорэ-тан — производствода, производствоттан — Уорэ-тан») радиорепоорта-лар. Итинчэх «Колхоз председатели» дии Роман Афанасьевич Филиппов туһунан Тэа хаһааһе-тыбатын научнай-өһөччү.

Бэр институтун сакааһы-нан суруллубут очерк кинигэтин эбэн кэби-тээххэ, иһин ыһымма-т үлэстэ тахсан элээр.

ССРС Журналистарын соһон чилиһэ Николай Дмитриевич Варашков бу 24 снл устата науч-най-политический бил-лэри тардаттар «Знание» общество бырабыллы-катын чилиһин быһы-тынан лекционнай про-гандаа элбэх сыратык биирдэ. «Радиожурна-листса саамай кылаабы-наа—событиелар иһи-лэригэр буолуу уонна репортёрскай искусство-ны баһылааһын», дии Николай Дмитриевич.

Николай Дмитриевич радиожурналист быһы-тынан түбүтүтээх үлэ-тэ ССРС Министрдарын Со-ветын радионан биэри-гэ уонна телевидение-Государственный комите-тын Бочуотуннай Грамо-татынан В. И. Ленин тө-рөөбүтэ 100 сылын бө-лүгэһэн «Үлэбэ килби-нин иһин» уонна «Үлэбэ килбиктин иһин» медалла-рынан бэлиттэнэн турар. Радиожурналист айар бы-лаана, кэспир темата эл-бэх, олоху кытта тэҥэ үүнэ-үөскүү турар. Кини бу күннэргэ «Хотугу су-лус» сурумалга аһаан Ленинский бириэмэ-лау-реата, комсомольский сар-дааһылары үөрэнит Д. Д. Красильников туһунан очерканы бүтэрдэ.

Кырдааһа радиожур-налист Николай Дми-триевич Варашков төһө-дэрэни 60 саһыгар үн-тэһэр өрүүтүн олох ту-бүтүтээх үлэһит сымдыр.

С. ПОПОВ,
хаһыат аһал, корр.

САҤА ДЬОНО үлэ маһынын баһылаа-быт эрэ киһиэхэ идэти-гэр дьүөрэллэн ааты иһэ-рээччилэр. Оһон дьол-тон тийиһээт киһинан Николай Дмитриевич Варашков биллэбин. Кы-раа «Радио» Варашков» дии сүрэхтэммитэ быйыл 24-үс сылыгар барда.

Бу көм устата Нико-лай Дмитриевич төрөө-бүт-үөскээбит оройуонун айар, үүнэр олохун ле-тосиһын суруйуоста, бэ-чээт уонна радио тыһы-чыт чурапчылар үлэ-лэ-рин ситиһиллэрин спора бүтүүнүн Саха сирин бүтүүнүн үрдүнэн кэспээтэ дьута-ха, арааһа, баа буолу-ох. Репортёрскай суоҕа. Репортёрскай суомалаах радиожурна-лист ханна-ханна көрсө-бэтэххиний: сааскы баа-һынада, от үлэтин үгэ-һынада, оройуон көрө-бө-лүгэр, оройуон кэрэ-бө-лүгэ иһийэлэригэр, күр-

гүөмнээх тустуулар ту-һуулаһыгэр, элбэх ки-һилээх маһахтарга ба-рытыгар кини баар бу-оһон барытыгар кини күүһэ-уоһа тийэр. Бу-гүн маһа истовит-бил-бит сонунун сарсыарда бэйэһин уһугуһуна рес-публика радиота биэри-бэ. Бу үгэ чыччээрэ и-рингэ кэмбэ хас тыһы-ла ча көһу айаһаабыты-на хас биирестэ уһуһаах-лытэбэ Чурапчы соһу-нун суруйбутун ким аа-бан ситиэ баара?

Хата, ол онутар ха-һыагы-маһыта ким кытта ханан көр-сөй кэспээһинин уһу-ба, көчү ол кыта. Күнүгэ эгэ диин иһи-н биэрээ ураты дьобур-дааһа мунгун биридээрэ сөхтөрбүт буолбастах. Ки-һи иһингэр Элэй, Аһа-Ачыгыһа, Суорун Оһол-лоон, Күһүк Уура-

ПЛАНЕТА ҮРДҮНЭН—ПЕРВЭЙ МААЙ ЗНАМЯЛАРА

Прогрессивнай киһи аймах Первэй Маай 100 сыла туолуутун аан дойдутаагы рабочай хамсааһын биһир сөмөгөтүн бодорогуну, өйүнү көмүскээһин, сэрэни күүртээчилэр уолаһынаах бэһээни утары охсууу дозуяһын аныаһын маассабы демонстрацияларынан уонна митингэринэн бэлэ-тэстэ.

ГДР-га үлэһиттэр аан дойду үрдүнэн биһир санаа-лаһыаһын күнэ республика сайдыытын иннинки суолларын бэлэтээбит ГБСН XI съездин ситиһинээхтик ытыы бэлэ-тэстэ. Венгрия үлэһиттэрэ Первэй Маайы бырааһынньыктааһын нг а советский өйөлөөх нөүлээ-һиннэри митинг өйүүд-лэрин туһунан эттилэр. Первэй Маайдаагы демонстрациялар Болгария, Чехословакия, Польша, Монголия, Куба, Румыния

уонна социализм атын дойдударын социализм-гар буолуоталаатылар. Сир үрдүн айа, демократия уонна социализм иһин охсуһар бары күүс-тэрин кытары биһир санаа-лаахтарын Эфиопия сто-лицатыгар — Аддис-Абеба-ба буолбут үгүс тыһыанча кийилээх митинг кыттыы-лаахтара эттилэр. Первэй Маай 100 сыла туолуу-тутар аналлаах маассабы манифестациялар Сирин бөдөн портовай куораты-гар — Латакияга буолла. Ол манифестация кыттыы-лаахтара американыс ай-нэраильскай суоһурданын иһингэр туран Сирия по-руота биһиргэ сөмөгө-луутун, киһи Ийэ дойдутун, үлэһиттэр ситиһин-лэрин көмүскүүргэ бигэ бы-һаарыһытын дозуяһын а-ныһан хаамыстылар.

Чикагога ыам ыйа «профсоюзтар история-рын ыйынан» биллэрлин-

нэ. Профсоюзнай, сэрини утарар, политическай уон-на республикай төрүттөрү предствителлэрэ бу куор-рат—Первэй Маай төрөө-бүт куоратын—уулуссала-рыгар Хаймаркет болуос-сатыгар полиция Первэй Маайдаагы рабочай мани-фестацияны ытылаабыта 100 сыла туолуутун бэ-лэтээн табыстылар. Чи-кагогаагы демонстрация кыттыылаахтара биһир-гарга уонна төрүттүлээх профсоюзнай рабочай хам-сааһын ситиһинлэригэр төһүлгө суох улахан ил-мэн киһирини таниһит Рейган администрациятын профсоюзтары утары по-литикаһын самалээтлэр.

Америка Холбоһуктаах Штаттарыгар Первэй Маай-ы бырааһынньыктааһын американыс үлэһиттэр сага күн ахсын тахсар хаһыаттара «Нилз дейли уорлд» бастаан нүөмэрэ

күн сырдытын көрүүтүнэн уратыланна. Түөрт мөлүбүөткэ чу-гасалаар митингтэр дойду тыһыанчаан куораттары-гар уонна бөһүлөөтэри-гэр буолуоталаабыт Первэй Маайдаагы охсууу уоп-сай национальнай күнүгэр митингэ ыллылар. То-киода киһи митингэ ыллылабыт декларацияга быһылыт Первэй Маайы митингтэр үлэстэ суох бу-луу үүһүт, үлэһиттэр баһаһыаннааһынара мөл-төө-бүт уеууобуһаһыгар көр-сөллөр дэиһ ыйыллар. Доккумунга айа иһин, үлэһит норуот интэриһе-рин иһин охсуууга дуу-лууру иһин бүг эбэр наа-далаагы бэлэһтэнэр.

Французскай столица үлэһиттэри Первэй Маай-даагы хаамыһыларга 50 тыһыанчаан тахса-аһын митингэ ылла. Киһи киһини сымларга французскай пролетариат

саамай бөдөн турунуула-рымтан биһирдэстэринэн буолла Испанияга демон-страцияларга мөлүбүөн-лэригэ үлэһиттэр кытты-лылар.

Ааспыт бырааһынньык кылааскабыт хаамыһылар митинг күүһүрүүдэри-нин бэлэһтэнэр. Бу күн-нэргэ үгүс ахсааннаах за-бастовалар Вельгияга буолуоталаатылар. ГФР үлэһиттэрэ бэйэлэрин үгэс-онгостубут «үлэлэрин кү-нүн» сүүстэн тахса куор-раттарга уонна салтэһин-лэргэ маассабы митингэ-ринэн уонна манифеста-цияларынан бэлэһтэти-лэр. Британия араас проф-союзтары 8 тыһыанча-тан тахса предствителлэ-рэ үлэһиттэр аан дойду үрдүнэн биһир санаа-лаһы-ларын күнүгэр хаһыат магнага Мэрдогуан со-куоннаа суох үлэһиттэ-рин ууратыллыбыт бэһээт үлэһиттэрин өйөн дөхөн-

страция оһордулар. Эбэ-дээх демонстрацияны үр-үһүннэ полиция бөдөн күүс-тэре быраһылыттылар. Первэй Маайга атам-мыт митингэр Португа-лияга, Данияга, Швеция-га, Италияга, Норвегияга, Финляндияга, Австрияга уонна атын дойдударга буолуоталаатылар.

Кырыыстаах Пиночет диктатураны утары быра-чыастааһын маассабы ма-нифестациятыгар Чили үлэһиттэрэ табыстылар Алартэиды утары, үлэһит-тэр бырааһынын көмүскэ-лэһэр атаммыт кэниһик-сылларга саамай бөдөн-өрө туруу САР-га буолла.

Стрессер хааннаах дик-татурата баһылыктааһы-нын 32 сылын устатыгар аан бастаан Парагвай үлэ-һиттэрэ Первэй Маайы маассабы демонстрация-ларынан бэлэһтэтилэр. Ол хаамыһыгар полиция-ны кытары кырыыстаах хабырыһыһылар буолу-оталаатылар.

(ССТА).

Пионерскай түбүктэр

Чакыр адыс кылаастаах оһуолатын VII кылааһын пионерскай этэрээтэ герой-пионер Павел Морозов аатын ынастээхтик сүтэр. 13 пионер бары үөрэхтэ-ригэр ситиһэлэр, кинилэртэн 6-лара «4» уонна «5» сымаларга үөрэнэлэр. Этэрээт тигүрөөктөрө пен-сионердарга көмөлөөһүлэр, араас кэрэхсэбиллээх дыһаллары ытталлар. Общественик үлэстэ этэрээт икки звенота көхтөөхтүк күрөхтэллэр. Этэрээти үөрэх бастыга Дуни Филиппова салаһар. Снимокка: Дуни Филиппова.

Остуоруйа дойдутугар айан

Чурапчы орто оһуо-латын IV кылааһыгар учуутал Мариана Ни-коласена Макарова «О-стуоруйа дойдутугар айан» дьон темага аһа-бас занятиены ыытта. Оһуор кылаас табы-нан аахпыт остуоруйа-ларын ис хоһоонорунан уруһуйдары оһорбут-тар. Занятиега сымал-быттар Кола Кузьмин, Нина Адамов, остуора-һы Владимир Коротких, оһуорчу Рашид Аушев итэҕэһилээхтик оһи-һоон көрдөрүлөр. Ити-кэниһтэн оһуор дьа-фильмнартан быһа тар-дыллары көрдүлэр, бэ-тээххэ остуоруйалар уһуллубут гранпласти-наларын иһиттилэр, те-һингэ быһастыкатын кэ-рэхсээн көрдүлэр.

Муса Васильева «Өй-дөөх Аленуша» дьон өйөн айаа суруйбут о-стуоруйатын аахпыт оһуор оһуе сэрээн иһиттилэр уонна аһаах остуоруйаларга кинир-сэр дьон биһир түмүккэ кэ-лдилэр. Оһуор аны С. Маршан «Сүрүбэ суох туһунан остуоруйа» дьон айымньытынан пиесе-тировка суруордулар. Сүр-үбэ сааһыгар дьон үлэ-лэни билбэтэх сүрүбэ суо-

Хас биһирди нэһилиэнньэлээх пуунга—туйгун культурнай-спортивной тутуулары!

Оройуон сельскэй Советтарын икки ардыларыгар социалистическай куоталаһыы усулуобуйата

КУОТАЛАҤЫ СЫЛА, СОРУКТАРА:

—нэһилиэнньэни идея-най-политическай, интер-национальнай, патриоти-ческай, эстетическай, а-хаан өттүнэн уонна үлэ-гэ иһинни кэлэһиник ту-тан маассабы-политичес-кай, культурнай-сырдатар уонна физкультурнай-чэб-дигирдэр дыһаллары хаачыстыбалаахтык уонна нөдүүстээхтик ытыы;

—ССКП XXVII съездин уураахтарын, партия уон-на Советскай государство ис уонна тас политика-рын маассабы иһинни ти-риэрдиг уонна өйдөгү, социалистическай олох-сирин, советскай патри-отизм уонна интернациона-лизм идеяларын, научнай-техническай прогрессе си-тиһиндэрин иһинни про-пагандалааһын;

—ССКП уонна Совет-скай правительствэ нору-от иһиннэр туруорбут сорукуртын ситиһинлээх-тик олоххо иллэрингэ үлэһиттэр үлэстэ уонна об-щественнай олоххо актив-ностарын өрө көтөүүү;

—клубнай учрежде-ния уонна спортивной ту-туулар социалистическай биһиргэ оһуору сирин про-пагандалааһына, кул-гэһиннэһини, арыгылааһы-ны, о. д. а. туттары көс-түүлэри утары охсуууга кыттыыларын ситиһин;

—бэйэ айымньытын бары формаларын иһин-ни сайыһаары, маасса-бы бырааһынньыктары, геатрализованнай пред-ставлениелары, норуот уус-уран айымньытын быһастыкатын көрүү-лэри уонна конкурстары ытыы, гражданскай дуо-нары уонна сага ритуал-лары иһинни олохтоо-һун, ордуу чорботон оһо-лору уонна оһуру оһо-лору эстетическай уонна ба-йыһынай — патриотическай иһинни, илгэһ кэһиһин, маассабы сыһыаннааһы-нын төһүһүн, нэһилиэн-ньэ араас арааһын куль-турнай хаачыһыһы, физкультурнай — маасса-бы дыһаллары ытыһыны туһура;

—культурнай учрежде-ниелар уонна спортивной

тутуулар кадрдарын сас-тааһын туһура, олох-тоох ытчаттартан оройуон совхозтарын үтүрүгэр културнай уонна спор-тивной үөрэх заведени-еларыгар үөрэнэ барааччы-лары сүүмэрдээһингэ бол-домтону күүһүрдүү. Куль-турнай-сырдатар уонна спортивной үлэһиттэри дьаһ-уот, олох-дьаһах өтө-лөрүнэн хаачыһыта чэп-чэттэлэри оһорору;

—культурнай учрежде-ниелар уонна спортивной тутуулар материалнай-техническай базаларын бө-бүрөөтөх, маннаах ту-һааннаах сага тутуулар болдохторугар үлэстэ ил-лэрлэллэрин ситиһэргэ, кинилэр территорияларын көрдөрүүтэ уонна туһа-ран оһорууга, өрөмүөн үлэлэригэр нэһилиэнньэни иһинни тардарга.

КУОТАЛАҤЫНЫ УЧУОТТААҤЫН

Куоталаһыы усулуобу-йатын уонна манник нө-дөрүүлэргэ үрдүк түмүк-тэри ситиһит сельскэй Советтар куоталаһыы кы-һыһылаарынан тахсаллар.

—сельскэй Совенна киһир културнай учре-дениелар уонна спортив-най тутуулар ыыппыт културнай-маассабы уон-на спортивной-чэбдигирдэр дыһалларын биһирдигэр-дэр тиксигитин орто ахса-ныгар;

—клубнай уонна спор-тивной дыһалларга сым-дыһытын ахсааныгар (бө-һүлөөк 100 олохтооһор тиксигитин);

—уус-уран самодеяте-льность куруһуонтарын, араас холбоһуктар, биһир интэриһтээхтэр кулуупта-ры, ВИА орто ахсаа-ныгар, биһир спортивной ту-тууга тиксигитин спор-тивной секциялар үлэлэ-һиннэригэр;

—холбоһунтарга, биһир интэриһтээхтэр кулуупта-рыгар, ВИА-га спортив-най секцияларга сым-дыһааччы ахсааныгар (нэ-һилиэнньэ уопсай ахса-ныгар таһааран);

—народнай универси-теттары төһүһүн уонна киһилэр истээччилэрин ахсааныгар;

—културнай учрежде-ниелар уонна спортивной тутуулар туһура;

—кулуптар уонна спор-тивной тутуулар (саала-лар) материалнай-техни-ческай базаларын бөбү-гөтүүтэ, общественность кулууптары, спортзаллары тутууга уонна киһилэр территорияларын туһураан оһорууга кыттыытыгар.

КУОТАЛАҤЫНЫ ТҮМҮ-ГҮН ТАҤААРЫ

—социалистическай ку-оталаһыта бары клубнай учредениелар уонна спор-тивной тутуулар кытты-һы ылаллар. Куоталаһы-га кыттыһыларын туһураан оһуоттары сельсовет ис-полкомугар түһэрэллэр;

—куоталаһыны түмүгэ сым түмүгүнэн үүнэр сым тохсунуу 15 күнүн ас-паһа сельскэй Советтар исполкомнарыгар ирдэ-һилэр форманан төлөрүл-лүт матырыһаалта оһо-лору таһаарыллар;

—куоталаһыны оро-йуоннаагы Совет культу-рада отдела, физкультура-га уонна спорна комите-та уонна сельскэй Совет-тар исполкомнара төһи-һэллэр;

—куоталаһыны түмүгүн таһаарыага сүрүн до-кумунан културнай уч-редениелар уонна спор-тивной тутуулар сым ус-тата ыыппыт үлэһити-н бүтүүнүн уонна чопту дыһаллар нөдүүстэри-н ырытан, биһирдигэр нө-дөрүүлэр үүнүүдэрин эбэ-тэр таһаары туһууларын биһирдигэр, баар итэ-гэстэри туһураһыа чопту дыһаллары ыйан клубнай уонна физкультурнай-маассабы үлэ ис хоһо-онун, формаларын уонна кыһааларын туһураһыа эттиһилэр иллэрэн туһу-ра, оһуобуллубут өтчуот бу-ола;

—социалистическай ку-оталаһыны түмүгэ райсо-вет исполкомугар көрүл-лэр.

КЫАҤЫЛААХТАРЫ НАҤАРААДАЛАҤЫН

Куоталаһыны кыаһы-лаахтарыгар туттарыла-лар.

Бастагы миһэстэ иһин народнай депутаттар оро-йуоннаагы Советтарын ис-полкомун нөһөрүлээ сым-дыр Кыһыл знамята, бастагы стеленилээх ди-плом, 5,0 тыһ. солк. суума-лаах клубнай төһүл уонна спортивной инвентары;

—иккис миһэстэ иһин на-роднай депутаттар оро-йуоннаагы Советтарын ис-полкомун Вышела, иккис стеленилээх диплом, 3,0 тыһ. солк. суумалаах клу-бнай төһүл уонна спортив-най инвентары.

—үһүс миһэстэ иһин на-роднай депутаттар оро-йуоннаагы Советтарын ис-полкомун диплом, 2 тыһ. солк. суумалаах клубнай төһүл уонна спортивной инвентары.

Кыаһылаахтарга наҤа-раадалар культура уонна спорт үлэһиттэри оро-йуоннаагы активын кун-һаһар туттарылаһаллар.

Хаһыат аныгы нүөмэрэ бу дьыл ыам ыйын 9 кү-нүгэр, бэһиниссэ тах-сыага.

Редактор Н. Е. МАКАРОВ.

«Минабаһыы» сов-хоз салаһыта, Во-лугур сельсоветын ис-полкома, отделение совета Н. В. Дюдо-рова, А. Г. Егоро-вага таһыһы кыс-тара

СЫСОЛЯТИНА

Мария Ильинична элэр сааһыгар ыра-хан ырыһыттан өлбү-түнэн дьон култур-наарын төһүрдэл-лэр.

Таһыһы оһобут, нэргэһин, балтыбыт, эдьиһибит

СЫСОЛЯТИНА

Мария Ильинична элэр сааһыгар ыра-хан ырыһыттан өлбү-түнэн дьон култур-наарын төһүрдэл-лэр.

Аҕата, ийэ, нэргэ-һи, эдьиһидэрэ, убайдара, ырааттара.